

Til uddannelsesudvalget.

Gymnasireformen er nu kommet ca. halvt ind i første gennemløb, og diskussionerne om justeringer, større eller mindre, intensiveres. Nedenstående betragtninger fokuserer på det, der burde være det centrale:
Den faglige standard efter gymnasireformen.

I det indledende afsnit "Til eftertanke" præsenteres, hvordan en tilhænger af gymnasireformen forsvarer "den ny faglighed". Herefter kritiserer undertegnede denne faglighed ud fra praktiske erfaringer med gymnasireformen.

I afsnittet "Gymnasireform 2009" forsøger undertegnede at give et bud på, hvordan man kan kombinere de bedste elementer fra den nuværende gymnasireform med øget faglighed. Her er fokus især på styrkelse af den naturvidenskabelige dimension, samt på at styrke sprogfagene.

I håbet om en konstruktiv debat om gymnasireformen, hvor de konkrete erfaringer vejer tungere end skinger teoretisk pædagogik.

Lektor ved Svendborg Gymnasium med fagene historie og tysk
John Bihl Nielsen
Enghavevej 9
5700 Svendborg

enghavevej9@sydfynsmail.dk

Til eftertanke.

"Når vi læser i de nye læreplaner, at man i fysik f.eks. skal lære om bølger, tænker man, at eleverne skal kunne alle de ting, der tidligere har stået i lærebøgerne, men måske skal det ikke gøres så grundlæggende som tidligere, måske skal man bare lige have berørt emnet for at få en ide om det". (Jens Dolin, Gymnasieskolen nr. 17/2006)

Dette er en ret præcis skildring af den nye faglige standard i gymnasiet efter reformen, ikke bare i fysik, det gælder generelt.

Problemet er, at Jens Dolin med disse ord forsvarer den ny faglighed. Det er ment som en tilrettevisning af kolleger, der endnu ikke har forstået reformens nye faglighedsbegreb.

Tankevækkende at man i den grad kan blændes af en pædagogisk ideologi, at man opfatter en sådan fremstilling som positiv.

En del af begrundelsen for gymnasireformen var, at universiteterne og andre videregående uddannelsesinstitutioner med rette klagede over studenternes faglige niveau. Man tør ikke tænke på, hvordan en student med ovennævnte faglige ballast vil blive bedømt på fysikstudiet. Og lignende forhold gælder som nævnt også i andre fag.

Der er ingen vej udenom, **gymnasireformen må ændres grundlæggende**, det kan ikke klares med små justeringer. Hovedproblemet med reformen er, at der skal arbejdes tværfagligt i en sådant omfang, at eleverne i fagene ikke får tid til at etablere en faglig basis, hvorved de tværfaglige projekter mister substans. De færre timer, som fagene tildeles, bliver ustandseligt afbrudt af tværfaglige tiltag. Som faglærer hopper man fra tue til tue, det er overordentligt vanskeligt at komme i dybden med stoffet og for eleverne bliver det sværere at etablere en sammenhængsforståelse. I historie (A-niveau-fag) f.eks. er der i hovedparten af gymnasieforløbet afsat ét modul (90 minutter) om ugen. Det er i sig selv et problem, eleverne har svært ved at få sammenhæng i stoffet, og læreren må bruge en stor del af modulet på at opsummere indholdet fra sidst, hvorved man kommer langsommere gennem stoffet. Når klassen så skal have f.eks. AT-uger, forstørres de nævnte problemer selvsagt. (man hører Jens Dolin: "men måske skal det ikke gøres så grundlæggende som tidligere, måske skal man bare lige have berørt emnet for at få en ide om det").

Lovgiverne ønsker ikke denne faglige niveausænkning, de ønsker øget faglighed, men problemet er, at Jens Dolin med flere har overbevist politikkerne om, at gymnasireformens mange tværfaglige tiltag giver en ny og højere faglighed.

Jeg foreslår ikke, at vi blot skal vende tilbage til valggymnasiet – her var problemet, at systematisk samarbejde mellem fagene var særdeles besværligt. Der var virkelig behov for nytænkning. Tragedien er så, at vi nu er havnet langt ude i den modsatte grøft. I iveren for at øge fagsamarbejdet opfandt man et helt nyt "fag" AT, som oven i købet skulle være det største (også efter justeringen i grundforløbet). Dertil kom naturvidenskabeligt grundforløb, NV og almen sprogforståelse, AP. Jens Dolins udsagn "Almen sprogforståelse (er) et hit" er udtryk for en grov overfortolkning – man er virkelig i bekneb for succesoplevelser.

Jeg foreslår heller ikke, at vi hurtigt udtænker og gennemfører en helt ny reform, gymnasireformen er netop udtryk for, hvad der kommer ud af den slags hastværk. Hvad jeg foreslår, er, at vi afsætter de næste par år til en grundig og målrettet diskussion af, hvad en gymnasireform skal indeholde. I det følgende giver jeg mit bud på en ny gymnasireform – gymnasireform 2009. Det har været min bestræbelse at forene det bedste fra den nuværende reform, studieretningerne, med en udvidelse af elevernes mulighed for at tone deres studentereksamen gennem valgfag.

Ved at afskaffe de tværfaglige tiltag AT, NV og AP, bliver det muligt at tilføre fagene de flere timer, der er helt nødvendige, hvis der skal opnås faglig fordybelse. Den faglige standard skal ligeledes hæves ved, at eleverne skal have flere fag på det højeste niveau. Den typiske student har formelt under den nugældende gymnasireform 4 fag på A-niveau, dog reelt kun 3, da histories timetal ligger under timetallet for et B-niveau-fag.

Med den her skitserede model vil de fleste studenter få **5 fag på A-niveau**.

Gymnasiereform 2009

Den kommende gymnasiereform skal indebære:

- Generel højnelse af det faglige niveau.
- At eleverne får flere fag på A-niveau.
- Styrkelse af det studieforberevende element.
- Styrkelse af det almendannende element, bl.a. ved at gøre filosofi til et obligatorisk element i historie.
- Styrkelse af den naturvidenskabelige dimension, bl.a. ved at alle minimum får C-niveau i matematik, fysik og kemi.
- Styrkelse af den sproglige dimension, bl.a. ved at gøre engelsk på A-niveau obligatorisk og ved at sikre at flere elever får 3 fremmedsprog.
- Fastholdelse af niveauet i den samfundsvidenskabelige dimension med obligatorisk samfundsfag.
- Styrkelse af den kreative dimension.
- Muligheder for tværfagligt samarbejde, herunder projektarbejde, bl.a. gennem studieretninger.
- Et grundforløb, som bl.a. minimerer fejlvalg og bringer eleverne på faglig omgangshøjde.

Det 3-årige gymnasieforløb kunne herefter se således ud:

- Den enkelte elev skal have **30-34 lektioner** ugentlig i hele gymnasieforløbet.
- **7 måneders grundforløb** (frem til 1. marts) med 31 lektioner ugentlig, hvor eleverne får et bedre grundlag til valg af fag og studieretninger gennem forbedret vejledning og et forløb, hvor fag og studieretninger præsenteres.
Grundforløbet skal endvidere bringe eleverne på faglig omgangshøjde, især mht. **grammatik og matematik**, og endelig skal faglærere og studievejledere træne eleverne i **studieteknik**.
Geografi, biologi, samfundsfag (4 lektioner ugentlig pr. fag), **idræt og 2 af fagene musik, billedkunst og drama** (3 lektioner ugentlig pr. fag) er **obligatorisk** i grundforløbet. Der gives karakter o. 1. november og i slutningen af forløbet. Et af fagene geografi, biologi, samfundsfag udtrækkes til (studerer-)eksamen, som afholdes o. 1. marts, med en uges læseferie forud (først herefter er der vinterferie).
- **De sidste 2 1/3 år – studieretningsforløbet** - består af obligatoriske fællesfag, valgfag og studieretninger.

Fællesfag:

Dansk	(3 lektioner ugentlig, hvorved der opnås A-niveau).
Historie	(4 lektioner ugentlig, hvorved der opnås A-niveau. Faget får obligatorisk øget fokus på antikken og filosofi. Dette gøres i samarbejde med valgfaget filosofi, således de elever, der vælger at tone deres studentereksamen i den retning, oplever sammenhæng og progression).
Engelsk	(5 lektioner ugentlig, hvorved der opnås A-niveau).
Idræt	(2 lektioner ugentlig).
Andet fremmedsprog	(5 lektioner ugentlig i 1 1/3 år umiddelbart efter introduktionsforløbet (der afholdes herefter mundtlig (student-)eksamen), i 3g kan faget vælges med 5 lektioner ugentlig, afsluttende med mundtlig og skriftlig (student-)eksamen, hvorved der opnås A-niveau)
Religion	(3 lektioner ugentlig i 3g).

Fællesfagene beslaglægger således i alt 19 lektioner ugentlig i 1 1/3 år, og 17 lektioner i 3g.

Dansk og historie koordinerer uddannelsen af eleverne mht. rapport- og opgaveskrivning. Der udarbejdes i den forbindelse en skriftlig opgave.

Der gives karakter før sommerferien det første år (undervisningen fortsætter helt frem til sommerferien), derefter 3 karakterer pr. år.

2 af fagene dansk, historie, engelsk, religion udtrækkes til mundtlig (student-)eksamen i slutningen af 3g.

Studieretninger (alle fag er A-niveau):

Matematik, fysik	(6 lektioner ugentlig pr. fag)
Matematik, kemi	(6 lektioner ugentlig pr. fag)
Fysik, kemi	(6 lektioner ugentlig pr. fag)
Biologi, kemi	(6 lektioner ugentlig pr. fag)
Biologi, fysik	(6 lektioner ugentlig pr. fag)
Samfundsfag, geografi	(3 lektioner ugentlig pr. fag)
Latin, græsk, oldtidskundskab	(3 lektioner ugentlig pr. fag)

Der gives karakter før sommerferien det første år (undervisningen fortsætter helt frem til sommerferien), derefter 3 karakterer pr. år.

Der er skriftlig og mundtlig eksamen i hvert fag (begge eksaminer ligger ikke nødvendigvis

til sidst). I hvert fag udarbejdes et skriftligt projekt, der i forbindelse med mundtlig eksamen forsvares.

Fag:

Musik kan vælges med 5 lektioner ugentlig, hvorved der opnås A-niveau. Der afholdes skriftlig og mundtlig (studenter-)eksamen.

3. fremmedsprog kan vælges med 5 lektioner ugentlig i 1 1/3 år umiddelbart efter introduktionsforløbet (der afholdes herefter mundtlig (studenter-)eksamen), i 3g kan faget vælges med 5 lektioner ugentlig (der afholdes herefter mundtlig og skriftlig (studenter-) eksamen).

Gymnasiets fag (undtagen naturfag, som genindføres, matematik, fysik, kemi) kan vælges på mellemniveau 4 lektioner ugentlig i 1 eller 1 1/3 år – skolerne prioriterer selv, hvilke fag, der tildeles 1 1/3 år.

Der udarbejdes et mindre projekt, der forsvares i forbindelse med en mundtlig (studenter-)eksamen.

Naturfag med 4 ugentlige lektioner vælges for 2 1/3 år umiddelbart efter introduktionsforløbet.

Naturfag giver hermed eleverne C-niveau i matematik, fysik og kemi. Der afholdes én (studenter-)eksamen.

Har eleven faget i en studieretning kan faget ikke vælges derudover.

Har eleven valgt A-niveauet i musik, kan faget ikke vælges yderligere.

Elever med naturfag kan i 3g vælge matematik, fysik eller kemi med 6 lektioner ugentlig, hvorved der opnås B-niveau (der afholdes herefter skriftlig og mundtlig (studenter-)eksamen).

Øvrige betingelser:

Hvis man ikke vælger en af studieretningerne eller musik på A-niveau, skal man vælge 3. fremmedsprog, og man skal fortsætte med 2. og/eller 3. fremmedsprog i 3g.

Hvis man ikke vælger en af studieretningerne matematik/fysik, matematik/kemi, fysik/ kemi, biologi/ kemi eller biologi/ fysik skal man vælge naturfag. Omvendt kan man ikke vælge naturfag, hvis man har valgt en af studieretningerne matematik/fysik, matematik/kemi, fysik/ kemi, biologi/ kemi eller biologi/ fysik.

Der udarbejdes retningslinjer for krav til progression over de 3 år, der sikrer, at studenterne er forberedt til den videregående uddannelse.

John Buhl Nielsen, 5/12 - 2006